

Asia: VN/14302/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta uudeksi ilmastolaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esityksestä

Tämä lausunto pohjautuu Ekoenergo Oy:n tammikuussa 2021 tekemään selvitykseen "Ilmaston Lämpenemisen Pysäytys Kahteen Asteeseen", joka on painettu kirjaksi. Kirjan voi tilata täältä: <https://www.bod.fi/kirjakauppa/ilmaston-laempenemisen-pysaeytys-kahteen-asteeseen-asko-vuorinen-9789526839486>

Kirjassa on kerrottu otsikon mukaisesti, että ilmaston lämpeneminen voidaan pysäyttää kahteen asteeseen, mutta 1,5 asteen tavoitteeseen ei ole enää mahdollista päästä. Lämpötila oli noussut jo viime vuonna 1,1 astetta 1800-luvun lopun tasosta. Elämme parhaillaan auringonpilkkujen minimivaihetta, joten lämpötila on noussut tätä enemmän. Kirjan mukaan auringonpilkkujen vaikutus lämpötilaan on +/- 0,2 astetta. Jos olisimme keskimääräisellä auringosäteilyn tasolla, lämpötila olisi noussut jo 1,3 astetta ja maksimitasolla lämpötila olisi noussut jo 1,5 astetta. Tämän vuoksi käsityksemme mukaan 1,5 asteen raja ylittyy hyvin suurella todennäköisyydellä jo vuoteen 2030 mennessä. Suomen tavoite tulee muuttaa siten, että pyritään estämään kahden asteen lämpötilan nousu.

Hiilineutraaliustavoite ja päästövähennystavoitteet (2 §)

Suomen hiilineutraaliustavoitteeseen pitää huomioida myös valtamerien CO₂-absortion vaikutus. Maailman keskimääräiset CO₂-päästöt ovat olleet noin 36 Gt vuodessa. Ilmakehässä olevan hiilidioksidin määrä voidaan laskea kertomalla ilmakehän CO₂-pitoisuus luvulla 7,82. Vastaavasti ilmakehään vuoden aikana jäävä päästä saadaan laskettua kertomaalla kunakin vuonna tapahtunut CO₂-pitoisuuden nousu luvulla 7,82. Viimeisten 10 vuoden aikana CO₂-pitoisuus on noussut noin 22 ppm, jolloin ilmakehään jäävä CO₂-pitoisuus on kasvanut keskimäärin noin 17 Gt vuodessa. Näin meriin on absorboitunut päästöistä 36 - 17 = 19 Gt vuosittain. Hiilineutraaliuus saavutetaan, kun maailman CO₂-päästä ovat pienemmät kuin valtameriin absorboituva CO₂.

Hiilineutraaliustavoite tulee esittää siten, että nettopäästöjen tulee olla pienemmät kuin valtameriin absorboituva hiilidioksidimäärä, joka on tänään noin 19 Gt. Jos maailmassa on vuonna

2050 noin 9,5 miljardia asukasta, se tarkoittaa, että päästöjen tulee olla vuonna 2050 pienemmät kuin kaksi tonnia per asukas. Suomelle se tarkoittaa tavoitetta 11 miljoonaa tonnia vuonna 2050. Jos nyt Suomen päästöt ovat tänään noin 48 Mt, päästöjä tulee vähentää $48 - 11 = 35$ Mt vuoteen 2050 mennessä. Vuosittainen vähennys pitää olla 35/30 eli 1,2 miljoonaa tonnia vuodessa. Sen mukaan vuonna 2030 päästöjä saa olla korkeintaan $48 - 12 = 36$ Mt, vuonna 2040 korkeintaan $36 - 12 = 24$ ja vuonna 2050 korkeintaan $24 - 13 = 11$ Mt.

Kun tavoitteiden vertailuvuosi on 1990, joilloin päästöjä oli noin 71 Mt, päästöjen vähennystavoite on vuodelle 2030 $(71-36)/71 = 49\%$, vuodelle 2040 $(71-24)/71 = 66\%$ ja vuodelle 2050 $(71-11)/71 = 86\%$. Nämä tavoitteet ovat sopusoinnissa globaalin kahden asteen lämpötilan nousun kanssa. Lakiehdotuksessa esitetty 1,5 asteen tavoite on mahdoton saavuttaa ja sen mukaiset tavoitteet eivät ole realistisia.

Valtion viranomaisen ja kunnallisen viranomaisen edistämismääräys (5 §)

Valtion viranomaisten tärkein tehtävä on antaa Suomelle päästökiintiöt ja luoda järjestelmä, jossa kiintiöiden ylityksestä joutuu maksamaan. Ne tulee vastata nykyistä päästökauppajärjestelmää ja olla koko EU:n kattava. Omissa toimissa valtiovallan tulee olla esikuvana yksityiselle sektorille ja vähentää päästöjä esimerkiksi toimistoissa ja liikenteessä suosimalla esim. lämpöpumppuja ja sähköautoja.

Kuntien tehtävä on vastaavasti huolehtia omista rakennuksista ja autoistaan siitä, että ne ovat vähäpäästöisiä ja vaatia toimittajilta esim. bussiliikenteeltä myös vähäpäästöisten autojen kalustoa.

Suunnittelujärjestelmä, erityisesti uusi maankäyttösektorin suunnitelma (7–13 §)

Valtion tai kuntien ei tule itse puuttua yksityiskohtaiseen suunnitteluun, niiden tulee vain luoda taloudelliset kannustimet vähähiilisten ratkaisujen käytön edistämiseksi. Esimerkiksi metsien ja maankäytön hiilinielulle tulee luoda taloudelliset korvaukset, jotka vastaavat samoja summia hiilinieluun talletetulle hiilidioksidille, mitä energiasektorilla on jo käytössä.

Ilmastopolitiikan seuranta ja ilmastovuosikertomus (15–18 §)

Ei kommentteja

Saamelaiskulttuurin edistäminen, saamelainen ilmastoneuvosto (mm. 14 §, 21 §)

Ei kommentteja

Suomen ilmastopaneeli (20 §)

On hyvä, että meillä on Ilmastopaneeli, mutta sen yksityiskohtaiset neuvot esim. vetytalouteen siirtymisestä ovat täyttä utopiaa. Yhtiöiden pitää itse ratkaista edullisimmaksi valitsemallaan tavalla, miten he käytännössä pääsevät ilmastotavoitteisiinsa. Suomalaiset yhtiöt ovat koko ajan mukana globaalissa kilpailussa ja osaavat ilmastoasiat hyvin. Uskomme, että päästöjä voidaan parhaiten vähentää vetytalouden asemasta siirtymällä yhä laajemmin sähkön käyttöön. Sähköstä on tulossa lähes hiilivapaata, joten sähköautot, lämpöpumput ja muut sähköä käyttävät ratkaisut edistävät tavoitetta edullimmien kuin vetytalous.

Muutoksenhaku (22 §)

Ei kommentteja

Eesityksen vaikutukset

Ilmastolaki on liian ankara ja tarkoittaa että suomalaiset yritykset joutuvat huonompaan kilpailuasemaan kuin muuta maat. Ei pidä rasittaa niitä yhtään enempää kuin muitakaan maailman yrityksiä liian kireillä määräyksillä ja tavoitteilla. Suomen pitää kulke samassa tahdissa EU:n kanssa.

Muita huomioita

-

Vuorinen Asko
Ekoenergo Oy